

Komentar: pucnji nece ucutkati hrabrog kosovskog novinara

Author: [IWPR Balkans](#)

Pucnji iz automobila u prolazu koji su bili upuceni Fatmiri Terdevci nece odvratiti ovu neustrasivu novinarku od rasvetljavanja kriminalnih radnji.

Ime Fatmire na albanskom doslovno znaci "onaj koji ima sreće". Zahvaljujuci njenoj dobroj sreći sada imam zadovoljstvo da pisem ovaj pohvalni clanak, a ne nekrolog, posvecen Fatmire Terdevci, novinarki-istrazivacu sa Kosova koja je prole sedmice ranjena u oruzanom napadu.

Od petoro ljudi koji su bili u kolima u tom trenutku, ranjena je jedino Fatmire – koja je u osmom mesecu trudnoce. Policija jos nije podigla optuznicu, niti se zna koje je oruzje upotrebljeno.

Ali, stice se utisak da se Fatmire nasla na meti napada zbog svog istrazivackog novinarstva. Za pet godina od okoncanja rata na Kosovu, objavila je mnoge price o kontroverznim temama, od clanaka o silovanjima i incestu do istrazivanja nepotizma u Ministarstvu finansija. Njeni izvestaji ukazali su, takodje, na pristrasne sudije i koriscenje kostiju nestalih lica za naucna istrazivanja.

Lako mogu zamisliti coveka koji je pokusao da je ubije kao neki od likova iz nekog od njenih mnogih istrazivanja, kao nekoga ko steze zube i igra se sa obaracem dok citavog dana prati novinarku i njenog brata.

Nakon sto ju je prvo pratio i onda polako pretekao vozilo u kojem je bila, napadac je lako mogao zapaziti na kom mestu ona sedi u vozilu ispred, dok se smrkavalo, i zasuti automobil mecima u selu Terdevac u Drenici, nedaleko od mesta iz kojeg potice njena porodica.

Ova mala zena, koja dugacku smedju kosu nosi vezanu u rep, dobro je upoznata sa pritiscima kojima su izloženi novinari koji se bave istrazivackim novinarstvom na Kosovu, narocito zene.

Kada je kao mlad novinar na pocetku karijere dobijala zadatke da istrazuje sverc cigareta i benzina na granici Kosova i Crne Gore, neki od njenih muskih kolega su smatrali da nece uspeti, jer, kao zena, "nema petlju".

Nekoliko sedmica kasnije dobila je ekskluzivan prostor na naslovnoj strani novina Koha Ditore, za tekst u kojem detaljno opisuje sistem cevi – koriscenih za svercovanje benzina – koji ide preko granice, tu ispod nosa KFOR-a.

Za razliku od mnogih uspesnih novinara, Fatmire nije zaljubljena u svoj glas. Obicno drugima prepusta da govore. Oni koji su s njom razgovarali znaju da su joj reci odmerene i oslobodjene svih besmislica. Vise vremena provodi pitajuci druge za misljenje nego sto izlaze svoje.

Kada sam je poslednji put srela u avgustu na novinarskoj radionici IWPR-a u Pristini, pored planova u vezi s cerkom koju ce roditi sledeceg meseca, Fatmire je imala i nekoliko ideja za nova istrazivanja.

Za vreme pauze za kafu razgovarale smo o njenoj ideji da pokrene televizijsku emisiju posvecenu istrazivackom novinarstvu, po ugledu na Fiks Fare, program koji se pravi u Tirani. Ovaj program, koji je veoma popularan u svim oblastima u kojima se govori albanski, na televiziji razotkriva korupciju i

neodgovornost mnogih vladinih institucija u Albaniji. Navodno su voditelji programa morali da unajme telohranitelje zbog pretnji koje su dobijali.

Kao i novinari iz programa Fiks Fare, Fatmire poznaje rizike sa kojima se suoavaju novinari koji ispituju kontroverzne događaje. Kada je otkrila postojanje devojke koja je bila silovana i drzana u zatocnistvu u jednoj kuci u ruralnom delu Kosova, covek koji je devojku navodno silovao dosao je u redakciju Koha Ditore i pretio da ce ubiti Fatmire.

Fatmire je takodje pisala o rođacima koje je jedan zvanicnik zaposlio, i o tome kako je njegova porodica bila favorizovana i kada su objavljivani tenderi za ugovore.

Drugom prilikom, jedan sudija je zapretio da ce tuziti njene novine ako se usudi da napise bilo sta o slucaju u kojem je glavni osumnjiceni oslobodjen bez podizanja optuznice, i pored toga sto su dokazi prezentovani sudu od strane policije snazno ukazivali na njegovu krivicu.

Niz urednika koji su je svesrdno podrzavali pruzili su Fatmiri sansu da nastavi da radi i objavi svaku od svojih teskih prica. Time je dokazala da ima bar isto, ako ne i vise one cuvene "petlje" zbog koje su je nekada zadirkivali.

Nije retkost da novinari-istrazivaci skupo placaju zbog raskrinkavanja kriminalnih radnji. Mnogi se jos secaju tragedije Veronike Gerin, poznate irske novinarkе koja je ubijena devedesetih godina nakon sto je rasvetlila desavanja u dablinskom tamnom podzemlju.

U ovoj fazi, niko nema nacina da sazna koja je od mnogih prica koje je Fatmire objavila poslužila kao povod za ovaj napad na njen automobil pre nekoliko dana. Ko god da je to bio, verovatno pripada krugu onih koji bi se bolje osecali na zaostalom Kosovu, bez Fatmire Terdevci.

Sudeci po snaznom glasu koji sam cula u intervjuu koji je dala posle pucnjave, ona ce ostati sa nama, odlucna kao i ranije da nastavi da istrazuje neugodne teme – cak i ako bi neko pre "ubio izvestaca" nego sto bi dozvolio da takve teme budu otkrivene, razjasnjene i objavljene.

Jeta Dzara je menadzer IWPR projekta na Kosovu.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-pucnji-neze-ucutkati-hrabrog>